

Punkt 16.

Godkendelse af åbning af Østerå - Godsbanearealet

2014-5159

Miljø- og Energiudvalget indstiller, at byrådet godkender, at Østerå føres i et nyt forløb over Godsbanearealet, og at en mindre delmængde af vandet fortsat løber langs Håndværkerkvarteret for at sikre en opfyldelse af følgende 3 delmål samtidigt:

- Efterfølgelse af statens krav, jf. vandplan 1
- Klimasikring af Midtbyen
- Attraktiv og værdiforøgende byudvikling.

Daniel Nyboe Andersen var fraværende.

Beslutning:

Anbefales.

Niels Thomas Krarup var fraværende.

Sagsbeskrivelse

Byrådet tog på møde den 12. januar 2015 (punkt 4) stilling til, at forvaltningerne skulle arbejde videre med en fleksibel model for åbning af Østerå gennem Aalborg by. Den fleksible model går ud på, at vandet fra Østerå ikke adskilles fra vandet fra Østre- og Vestre Landgrøfter. Den fleksible model betyder, at delstrækninger af Østerå kan åbnes etapevis uafhængig af hinanden. Der arbejdes på nuværende tidspunkt på 3 deletaper af åbning af Østerå: Musikkens Plads, Karolinelund og Godsbanearealet.

Strækningen langs Musikkens Plads er planlagt til åbning i 2016. Der mangler endnu at blive taget stilling til forløb af Østerå ved Karolinelund og Godsbanearealet, idet Miljø- og Energiudvalget har ansvaret for dels vandløbenes målopfyldelse i forhold til vandplanerne, og dels er myndighed på kloakområdet og ansvarlig for klimastrategien. Derfor er det Miljø- og Energiudvalget, der skal tage stilling til Østerås linjeføring, vandkvalitet og klimafunktion.

Det er i Miljø- og Energiforvaltningen og Aalborg Kloak A/S, der primært samarbejder for at skabe mulighed for synergieffekter. Arbejdet med åbning af Østerå foregår som en helhedsorienteret planlægning, således at byudviklingsinteresserne også indgår som et vigtigt element.

Forløb af Østerå gennem Aalborg by samt de enkelte deletaper er vist på kortbilag 1 - "forløb af Østerå ved en enkelte etaper".

By- og Landskabsforvaltningen og Miljø- og Energiforvaltningen har i 2015 fået udarbejdet et projektforslag for et nyt forløb af Østerå over Godsbanearealet kaldet Åparken. Projektforslaget er revideret. I forhold til tidligere udarbejdet projektforslag får vandløbet nu også:

- a) Bidrag fra Østre- og Vestre Landkanaler som ved kraftig regn leder meget store afstrømninger til Østerå
- b) Åen vil også komme til at ligge ca. 1 m dybere i terrænet. På figur 1 er en illustration af åen i Åparken illustreret. I bilag 1 ses forløbet af Østerå fra Østre Alle til Karolinelund.

Figur 1: Illustration af Østerå gennem Åparken.

Som det ses på figur 1, kommer Østerå til at løbe i en forsænkning i Åparken. Strækningen har kapacitet til at føre meget store afstrømninger, hvor de laveste partier langs åen kan oversvømmes uden at påvirke arealer uden for Åparken. Udformningen af åen i Åparken har desuden en positiv effekt for vandstanden opstrøms Østre Alle ved store afstrømninger.

Håndværkerkvarteret er under udvikling, og den nuværende åbne strækning af Østerå fra Østre Alle til Sønderbro ønskes derfor bibeholdt med et vandelement. Derfor er det valgt, at en mindre vandføring på ca. 50 l/s (liter i sekundet) konstant kan løbe på denne strækning, selvom hovedforløbet løber igennem Godsbanearealet. Dette sikres ved, at der etableres et fordeler-bygværk (se bilag 1). Fordeler-bygværket kommer også til at fungere som et overløb ved ekstreme regn hændelser. Derved anvendes den eksisterende kanal som skybrudsvej til klimasikring.

I det følgende gennemgås kommentarer til projektforslaget:

Miljøforhold

Åen får et naturligt forløb i Åparken med naturlig bund og brinker. Åen vil få gode fysiske forhold, der giver basis for et vandløb med stor naturindhold. Den delmængde af vandet (50 l/s), som fortsat skal løbe i det nuværende kanalforløb, er forholdsvis lille i forhold til vandføringen i Østerå. Den vil derfor ikke påvirke miljøkvaliteten i vandløbet over Åparken væsentligt. Det er også vurderet, at påvirkningen på fiskevandringen er ubetydelig. Løsningsmodellen vil derfor kunne sikre, at Østerå kan nå målet i vandplanen om god økologisk tilstand i Østerå.

Afvandingsforhold/kloakering

Med åens udformning i Åparken samt anvendelsen af den nuværende kanal som skybrudsvej er projektet udformet mest muligt til at kunne modstå store afstrømninger under hensyntagen til vandløbets målsætning. Vandstanden i Østerå nedstrøms Østre Alle har betydning for afvandingsituationen i Østre- og Vestre landkanaler, og dermed bydelene Håndværkerkvarteret og Kærby.

Der findes en lang række kloakudløb fra befæstede arealer til Østre- og Vestre Landgrøfter samt til Østerå via Guldbækken i byerne Svenstrup og Godthåb og via Indkildestrømmen fra Gug og Visse. Mange af disse udløb løber i dag udroslede til vandløbene, og en række af disse har også overløb med spildevand. Det er et lovkrav, at disse overløb skal ophøre. Samarbejdet mellem Aalborg Kloak A/S og Miljø- og Energiforvaltningen skal sikre, at størst mulig synergi kan opnås, såvel økonomisk, miljømæssigt og byudviklingsmæssigt.

Der er startet en proces op med helhedsplaner for vandløbssystemer (begyndende med Østerå systemet), som skal danne grundlag for det mulige samspil med Aalborg Kloak A/S om medfinansiering af åbning af Østerå. Da projektet i Åparken/Skybrudsvej i kanalen langs Håndværkerkvarteret er udformet til med optimal afvandingskapacitet, giver det de bedste muligheder for samspil med Aalborg Kloak A/S om medfinansiering af åbning af Østerå.

Byplanmæssige interesser

Åparken er et ca. 40 m bredt forløb gennem det tidligere Godsbaneareal med store naturværdier og rekreative værdier for lokalområdet, midtbyen og for hele Aalborg. Åens slyngede forløb og høje vandkvalitet, de grønne arealer, stier på langs af parken, og broerne på tværs skaber en sammenbindende effekt mellem Midtbyen/Jyllandsgade-området og Håndværker-kvarteret. Åparken vil blive en attraktion i forhold til byudvikling i området.

Konklusion

Da projektforslaget kan sikre målopfyldelse for god økologisk tilstand i Østerå, da projektet er optimeret med hensyn til afvandingsforholdene og synergi med Aalborg Kloak A/S samt at projektet også er tilpasset de byplanmæssige interesser, anbefales projektet.

Bilag:

Kortbilag - Forløb af Østerå med en enkelte deletaper